

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 4530-01-18

25 אפריל 2021

לפני:

כב' השופטת אירית הרמל

התובעת

נילי ארנובין
ע"י ב"כ: עו"ד אסף ברדה

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד עדי גלם

פסק דין

1. בפנינו תביעה אשר הוגשה על ידי התובעת ובמסגרתה עתרה להכיר בתאונה שאירעה לה ביום 18.10.2016 כתאונת עבודה. השאלה העומדת להכרעתנו היא האם התאונה אירעה לתובעת עקב ותוך כדי עיסוקה במשלח ידה.

2. העובדות שאין עליהן מחלוקת:

- א. התובעת מתגוררת ברחוב צבי הרמן שפירא 1 בתל-אביב.
- ב. התובעת עובדת עצמאית.
- ג. ביום 18.10.2016 החליקה התובעת על רצפה רטובה (להלן – **התאונה**).
- ד. באותו היום נבדקה התובעת במרפאה האורטופדית במרכז הרפואי על שם סוראסקי.
- ה. ביום 27.10.2016 אושפזה לצורך ניתוח לקיבוע שבר שורש כף יד שמאל במרכז הרפואי על שם סוראסקי.
- ו. התובעת הגישה תביעה לתשלום דמי פגיעה והודעה על פגיעה בעבודה ביום 16.11.2016.
- ז. הנתבע דחה התביעה מן הטעם שאירוע התאונה לא נגרם תוך כדי ועקב עיסוק התובעת במשלח ידה והכל במכתבו מיום 4.1.2017.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 4530-01-18

3. טענות התובעת:

- א. בעת הרלוונטית עבדה התובעת כמפיקה, עוזרת במאי, סופרת ועובדת יחסי ציבור והכל כעצמאית.
- ב. משרדה של התובעת ממוקם בבית מגוריה, ברחוב צבי הרמן שפירא 1 בתל-אביב.
- ג. כתובת משרדה של התובעת מופיעה על כל מסמכי העסק הרשמיים שלה והיא גם הכתובת המוכרת לרשויות המס.
- ד. בחדר השינה של התובעת ישנו חדר נוסף אשר הוסב למשרד ומשם היא עובדת. מצויים בו שולחן עבודה, מחשב ומדפסת.
- ה. במסגרת עבודתה התובעת כותבת טקסטים ובכלל אלה ספרים, תוכניות לילדים, אופרת רוק לילדים ונוער וכיוצ"ב.
- ו. ביום 18.10.2016 בסביבות השעה 19.00 ישבה התובעת במשרדה ועבדה. במסגרת העבודה שביצעה היא היתה צריכה את הטלפון הסלולרי שלה שהיה בחדר אחר. היא קמה מהכיסא על מנת להביא את הטלפון וכשיצאה מהחדר, מעדה, נפלה ונחבלה.
- ז. כתוצאה מכך נגרמו לתובעת חבלות בשורשי כפות הידיים לרבות שבר בעצם החישור ביד שמאל. בשל כך אושפזה בבית חולים "איכילוב" ונותחה בהרדמה כללית. במהלך הניתוח בוצע קיבוע שבר עצם החישור באמצעות פלטה.

4. טענות הנתבע:

- א. הנתבע דחה תביעת התובעת בטענה כי לא הוכח שהתאונה אירעה תוך כדי ועקב עיסוקה של התובעת במשלח ידה. זאת במכתבו מיום 4.1.2017.
- ב. הנתבע הכחיש כל טענות התובעת וטען כי לא נמצא כל תימוכין אובייקטיבי לקישור התאונה בבית עם העבודה.
- ג. הנתבע הכחיש קיומו של קשר סיבתי רפואי וכן טען כי השפעת העבודה פחותה משאר גורמים אישיים או אחרים לאירוע הנזק.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 4530-01-18

5. ההליך:

התובעת הגישה תצהיר מטעמה ונחקרה עליו ביום 10.12.2020. לאחר מכן התובעת הגישה סיכומים. הנתבע לא הגיש סיכומיו במועד ולא עד מועד כתיבת שורות אלה.

6. המתווה המשפטי:

א. סעיף 79 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן – **חוק הביטוח הלאומי**) מגדיר פגיעה בעבודה כתאונת עבודה או מחלת מקצוע. **תאונת עבודה** מוגדרת כתאונה שאירעה לעובד עצמאי תוך כדי עיסוקו במשלח ידו ועקב עיסוקו במשלח ידו.

ב. להגדרה זו שני מרכיבים. המרכיב הראשון הוא מרכיב התאונה. המרכיב השני הוא מרכיב הקשר לעבודה. בפסיקה נקבע כי -

"המונח 'תאונה' לא הוגדר בחוק ופורש בפסיקה כאירוע פתאומי, במובן זה שניתן לאתרו בזמן ובמקום, ואשר הביא לחבלה, שהצריכה את המבוטח לאי כושר או לטיפול רפואי. לפיכך, על מבוטח הטוען לפגיעה בעבודה כתוצאה של 'תאונה' להוכיח את המרכיב הראשון, מרכיב התאונה. קרי, עליו להוכיח כי ארע לו אירוע שניתן לאתרו בזמן ובמקום אשר גרם לו לחבלה (להלן - הסיבתיות הראשונה). בנוסף על המבוטח להוכיח את המרכיב השני - מרכיב הקשר לעבודה, המכיל בעצמו שני יסודות: האחד, כי אותה 'תאונה' ארעה לו 'תוך כדי' העבודה/העיסוק; האחר, כי התאונה נגרמה 'עקב' עבודתו/עיסוקו (להלן – הסיבתיות השנייה)". (עב"ל(ארצי) 63762-06-19 רוזה קוצ'רו – המוסד לביטוח לאומי (14.4.2021)).

ג. בפסיקה הוכרה התופעה של "עבודה מהבית" (Homework), בין כשלעצמה ובין כסוג של עבודה מרחוק (Telework), בין שהיא מבוצעת על ידי עובדים שכירים ובין שהיא מבוצעת על ידי עובדים עצמאיים המנהלים עסק מלא או חלקי בביתם, כתופעה נפוצה בחיי העבודה. עוד הוכר כי הבית עצמו עשוי לשמש למטרה דו תכליתית: למגורים ולעבודה. אלא שבנסיבות אלו הבחינה של התאונה כ"תאונת עבודה" "תיעשה לא על פי זירת התרחשותה של התאונה או מיקומה, כי אם לנוכח נסיבותיו הספציפיות של המקרה הקונקרטי וקביעת קיומו – או אי קיומו – של הקשר הסיבתי בין אירוע התאונה לבין עיסוקו של המבוטח" (ראו פסק דינה של כב' השופטת (כתוארה אז) נילי ארד בעב"ל(ארצי) 104/99 גבריאלי ברדה – המוסד לביטוח לאומי (6.6.2002)(להלן – פס"ד ברדה).

ד. סעיף 83 לחוק הביטוח הלאומי (חזקת הסיבתיות) אינו חל על עובד עצמאי ועל כן עליו מוטל הנטל להוכיח כי התאונה אירעה לו תוך כדי עיסוקו במשלח ידו ועקב עיסוקו במשלח יד כאמור בסעיף 79 לחוק זה. כאשר מדובר בתאונה שארעה בין כותלי ביתו של

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18-01-4530

עובד עצמאי – נטל הראיה חמור יותר מהטעם שבין כתלי הבית הפרטי לא אחת מתערבבים התחומים זה בזה ולא תמיד קל לאבחין בין עיסוק פרטי לבין עיסוק הקשור למשלח היד (דב"ע נד/0-177 **דוד טריכר – המוסד לביטוח לאומי** (15.12.1994)).

ה. עובד עצמאי צריך להראות שהפעולה שביצע בקורות התאונה, נעשתה לצורך עיסוקו במשלח ידו (עקב), בין שהיא פעולה השייכת מהותית לעיסוק עצמו ובין שהיא פעולה הנלווית לו. כמו כן על העובד העצמאי להראות שהתאונה ארעה לו במהלך עיסוקו (תוך כדי) (פס"ד ברדה).

7. דיון והכרעה:

א. בהודעתה בפני חוקר הנתבע ביום 21.12.2016 (נ/1) העידה התובעת כי עבודתה כעצמאית מתחלקת בין עבודה באולפני הרצליה לבין עבודת כתיבה במשרדה שבביתה. העבודה באולפן מתקיימת בימים א – ג וכן ה בין השעות 05.30 ועד 10.00 בבוקר. לפעמים זה משתנה אם היא מחליפה מישהו (נ/1 ש' 23 – 24). עבודת הכתיבה לא נעשית בימים קבועים ולא באופן מסודר **"אבל כמעט כל בוקר כשהבת שלי בבית הספר והרבה פעמים עובדת גם אחר הצהריים"** (נ/1 ש' 21 – 23). בחקירתה העידה התובעת כי בדרך כלל היא עובדת בבית מיד אחרי חזרה מהעבודה באולפן והיא עובדת כמה שצריך אבל תמיד עובדת על משהו. אין מצב שהיא לא עובדת בכלל (עמ' 4 ש' 30 – 32 ועמ' 5 ש' 1 – 2 לפרוטוקול).

ב. בטופס התביעה לתשלום דמי פגיעה והודעה על פגיעה בעבודה ציינה התובעת בתיאור הפגיעה כך: **"ישבתי במשרדי ועבדתי על המחשב. קמתי יצאתי מהחדר והחלקתי"**.

ג. התובעת העידה בהודעתה נ/1 כי התאונה אירעה בביתה, ביום שלישי, 18.10.2016. באותו היום בשעה 12.00 לערך היא קיבלה הודעה לפיה נקבעה לה פגישה עם במאי הבית של הבימה ליום 1.11.2016 בענין אופרת רוק שכתבה. בשעה 17.30 של אותו היום היא נכנסה למשרד שלה שבביתה כדי לעבוד על שכתוב אופרת הרוק. היא נזכרה שלא רשמה ביומן את מועד הפגישה עם הבמאי. **"אז קמתי ללכת להביא את הפלאפון לראות בדיוק את השעה והתאריך ואז קמתי והלכתי לחדר של בתי להביא את הפלאפון ושם נשפך לה על הרצפה ג'יל סבון נוזלי והחלקתי עליו"** (נ/1 ש' 36 – 38).

ד. בטופס סיכום יעוץ – מרפאה אורטופדית מיום אירוע התאונה ובטופס סיכום אשפוז מיום 28.10.2016 אשר צורפו לתצהיר התובעת צוין כי ביום 18.10.2016 החליקה על רצפה רטובה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18-01-4530

ה. בתצהירה הצהירה התובעת כי בסביבות השעה 19.00 היא ישבה במשרדה ועבדה. במסגרת עבודה שביצעה, היא נזקקה לטלפון הסלולרי שלה שהיה בחדר אחר. "קמתי מהכיסא, על מנת להביא את הטלפון וכשיצאתי מהחדר, מעדתי, נפלתי ונחבלתי" (ס' 8 לתצהירה). בתצהיר התובעת אין אזכור לכך שהיא הלכה לחדר של בתה, אין אזכור לכך ששם נשפך על הרצפה גיל סבון נוזלי, אין אזכור כי התובעת החליקה.

ו. בחקירתה בפנינו חזרה התובעת לגרסתה המקורית והעידה כי "ואז באמצע הכתיבה קמתי, הטלפון היה בחדר של בתי, בחדר שלה על הרצפה נשפך ג'ל, פרסיל, הייתי עם כפכפים אצבע שחורות, החלקתי על הרצפה נפלתי ונחבלתי בשתי הידיים, בשורשי הידיים" (עמ' 5 ש' 30 – 32 לפרוטוקול).

ז. התובעת נשאלה בחקירתה מדוע הצהירה בתצהירה כי מעדה ואילו בטופס התביעה, בהודעה נ/1 ובחקירתה בפנינו העידה כי החליקה והיא השיבה שחדרה של בתה מאד קרוב לשלה. הפרדה של קיר וכי היא לא מקפידה על מינוחים (עמ' 7 ש' 11 – 14 לפרוטוקול).

ח. עוד בחקירתה העידה התובעת כי בתה היתה בחדר הסמוך (עמ' 5 ש' 28 לפרוטוקול) וכי היא נכחה בבית והיתה בחדר שלה בעת התאונה (עמ' 6 ש' 4 לפרוטוקול). עוד העידה כי הבת שלה ראתה אותה נופלת (עמ' 6 ש' 12 לפרוטוקול) וחזרה פעמיים על כך שבתה היתה בחדר בעת אירוע התאונה (עמ' 6 ש' 17 ובשורה 22 לפרוטוקול).

ט. התובעת נשאלה מדוע בהודעה נ/1 העידה כי בתה לא היתה בחדר בעת התאונה (נ/1 ש' 52) ומדוע בעמ' 2 לטופס התביעה (נספח לכתב התביעה) ציינה כי לא היו עדים לתאונה והיא חזרה על גרסתה לפיה בתה היתה נוכחת בחדרה בעת אירוע התאונה והוסיפה כי בתה סובלת מחרדות ומטופלת והיא אמא מגוננת ועל כן בתה לא הוזמנה להעיד (עמ' 6 ש' 22 – 29 לפרוטוקול).

י. התובעת העידה בהודעה נ/1 כי "הפלאפון לא היה לידי במשרד, נשאר בחדר של הבת שלי ונזכרתי שלא רשמתי ביומן את המועד של הפגישה כי מה שאין לי ביומן אני לא יודעת ולא זוכרת אז קמתי ללכת להביא את הפלאפון לראות בדיוק את השעה והתאריך" (נ/1 ש' 34 – 37). בתצהירה הצהירה התובעת רק כי "במסגרת העבודה שביצעתי, הייתי צריכה את הסלולרי שלי, שהיה בחדר אחר" (ס' 8 לתצהירה). בחקירתה חזרה התובעת על גרסתה והעידה כי בסיומו של כל ערב היא מעדכנת את הטלפון הנייד שלה בפרטים שונים שעליה לזכור והוסיפה: "יש בתוך הטלפון נוטס, לפעמים אני רושמת את זה בנוטס ולפעמים אני רושמת לעצמי אם אס קניות וכאלה וגם פגישות חשובות שאני צריכה להתכונן אליה" (עמ' 7 ש' 26 – 30 לפרוטוקול).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18-01-4530

יא. מכל המפורט עד כאן עולה כי על אף אי הדיוקים בעדות התובעת, כפי שעולה מטופס התביעה, מ-1/נ, מתצהירה והפרוטוקול הדיון ועל אף שהתובעת לא הזמינה את בתה להעיד מטעמה – עדין דבקה בגרסתה כי היא נזקקה לטלפון הנייד שלה לצרכי עבודתה וכי הליכתה לחדרה של בתה כדי לקחת אותו נועדה לצרכי עבודתה. גרסתה זו לא נסתרה ועדותה היתה אמינה עלינו. בנסיבות אלה עמדה התובעת בנטל להוכיח כי התאונה אירעה לה עקב עיסוקה.

יב. התובעת נשאלה בחקירתה אם יש לה ראיה לכך שבמועד אירוע העבודה היא עבדה והיא השיבה: **"יש שלושה דברים, יש את המילה שלי זו מילתי. עדי הוא בורא עולם והבת שלי שלא תהיה מעורבת בדבר הזה מתוך רצון לשמור עליה"** (עמ' 7 ש' 21 – 22 לפרוטוקול).

יג. התובעת התבקשה בחקירתה לפרט את סדר היום שלה לאחר שחזרה מהאולפן ביום אירוע התאונה והיא העידה כך: **"עשיתי כמה דברים בבית, אוכל, התיישבתי אח"כ לעבוד על המחזמר שהוא היה נושא הפגישה ב-11.1, הייתי מאד נרגשת כי הפגישה הייתה מאד חשובה לי"** (עמ' 5 ש' 25 – 27 לפרוטוקול). בכך חזרה על עדותה בהודעתה 1/נ לפיה ביום אירוע התאונה נכנסה למשרדה לעבוד על שכתוב אופרת הרוק (נ' ש' 33).

יד. בנסיבות אלו אנו מוצאים כי התובעת עמדה בנטל להוכיח כי התאונה אירעה תוך כדי עבודתה.

טו. בפס"ד ברדה קבעה כב' השופטת (כתוארה אז) נילי ארד כך:

"לא מן הנמנע שהמבוטח יהיה בגפו בביתו בעת אירוע התאונה, כשהוא העד היחיד להתרחשותה ושמטבע הדברים הוא בעל העניין בהכרה בה כ"תאונת עבודה". אולם, באלה בלבד אין די כדי לשלול את עצם ההכרה בהתרחשותה של תאונת עבודה במהלך העבודה בבית ובמסגרתה".

ולכן נקבע כי הבחינה של התאונה כתאונת עבודה **"תיעשה לא על פי זירת התרחשותה של התאונה או מיקומה, כי אם לנוכח נסיבותיו הספציפיות של המקרה הקונקרטי וקביעת קיומו – או אי קיומו – של הקשר הסיבתי בין אירוע התאונה לבין עיסוקו של המבוטח"** (פס"ד ברדה).

טז. נוכח הלכה זו, משעמדה התובעת בנטל להוכיח כי התאונה אירעה עקב ותוך כדי עבודתה – מתקיים הקשר הסיבתי בין אירוע התאונה לבין עיסוקה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 4530-01-18

8. סוף דבר:

א. התביעה מתקבלת. התאונה שאירעה לתובעת ביום 18.10.2016 היא תאונת עבודה.

ב. הנתבע ישא בהוצאות התובעת בסך 5,000 ₪ אשר ישולמו בתוך 30 יום. לאחר מכן יתווספו הפרשי הצמדה וריבית חוקית עד לתשלום המלא בפועל.

9. לצדדים הזכות לערער על פסק הדין לבית הדין הארצי בירושלים בתוך 30 יום ממועד קבלתו.

ניתן היום, י"ג אייר תשפ"א, (25 אפריל 2021), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

אירית הרמל
שופטת